

160

פרוטוקול מס' 2/א

מישיבת הוועדה לעניני פנים

שהתקיימה ביום ג', כ"ח כסלו תשט"ז - 13.12.55
בשעה 08.35

משתתפים:

- י. ריפתין - היו"ר
- ס. אדם
- ש. הלל
- ס. חזני
- א. חביבי
- י. ישעיה
- ח. לנדאו
- י. ניצני
- א. עבאס
- ש. פרלשטיין
- י. שופמן

מזמנים:

- שר הפנים - י. בר-יהודה
- סר הילברסטון - משרד הפנים } לסעיף 1
- סר רוטנברג - משרד הפנים } בסדר-היום
- סר אברזי - משרד הפנים

- סר י. סהר - המפקח הכללי, } לסעיף 2
- משרת-ישראל } בסדר-היום
- חבר הכנסת א. רימלט
- חבר הכנסת מ. וילנר

סדר-היום:

1. סיכום הדיון בענין השטפונות
2. "גילוי מכשירי האזנה"; "שירותים ספגתיים חשאיים" (הצעות לסדר-היום).

פותח את הישיבה.

היו"ר י. ריפתין:

ח. לנדאו:
לפני שאנו עוברים לסדר-היום ברצוני להזכיר
שלחתי ליו"ר סכתב בענין העטדת סעיף בסדר-
יומה של הוועדה: בעיית יחסו של משרד הפנים לעיריית תל-אביב. הכוונה
ליחס הכספי, למענק ולשירותים השונים.

1. סיכום הדיון בענין השטפונות

שר הפנים:

בהמשך לדברים שאמרת בישיבה הקודמת - אם
כי היו גשמים נוספים כהן, לא קרו עוד
טקריה יוצאים-סן-הכלל של שטפונות, פרט לכמה בתים ישנים שהתמוטטו. ביפו
היה גם קרבן-אדם. עיריית ירושלים ראתה את עצמה בטוב קשה כי כאן יש
סמפר גדול של בתים העלולים להתמוטט והעירייה פנתה אלינו בבקשת עזרה
לפינוי כמה עשרות משפחות. בעזרת משרד הדתות ומשרד החוץ פנינו לקונסול
היווני ולארכיבישוף היווני והם הסכימו לתת מקום למשך ארבעה חדשים
ל-40 משפחות במנוזר המצלבה, אם כי בתנאי שמשרד הפנים יתחייב שכעבור
תקופה זו יוצאו המשפחות משם. נתנו את ההתחייבות. מניחים שבמשך ארבעה
חדשים יימצא סידור כלשהו למשפחות. מאמצים דומים נעשים עכשיו בנוגע
לביית-החולים האיטלקי לשעבר, אבל עדיין אין התקדמות במשא-ומתן.

א.ב.

שר הפנים:

מקום נוסף המיועד לפורענות הוא השטח הגדול של לוד, החלק שנעזב על ידי התושבים הערביים עוד ב-1927 ברעידת-אדמה. עכשיו גרות שם כ-400 משפחות, ערביות ויהודיות. גם ברמלה יש שכונת ספולת לחלק מן הבתים הערביים, ומינהל הסחור רצה הכרח לתבוע פינויין של 40 משפחות. בינתיים הועברו האנשים לפתוחים של הטוכנות, הטוכנות לא הסכימה לכך, והוצאנו צו-החרמה, מתוך הנחה שבמשך ההורף צריך יהיה למצוא למשפחות אלו סידור כלשהו.

על יסוד עבודתה של הוועדה שנתמנתה בסדנו בינתיים את חלוקת ההקצבות. כהלוואות ותסיכות לשיקום הנפגעים חולק סכום של 10 מילפים ל"י, שניתן למעשה כסעד. למועצה המקומית עבור תיקונים - 3,000 ל"י שגם אלו ניתנו בצורת הלוואה אך למעשה הן טעד. ירושלים קיבלה 5,000 ל"י הלוואה לצורך פהשתתפות בהוצאות פינוי מבניינים מסוכנים. תל-אביב - 20 אלף ל"י הלוואה לקרן-הלוואות לפגועי הדר-יוסף, 20 אלף ל"י ניתנו לעירייה לתיקונים. רמת-גן - 10 מילפים לירות לקרן-הלוואות לבניינים בתנאי שהעירייה תקים קרן כזאת לפחות בטכום כפול מזה, אחרת לא נתן לה אף פרוטה. 20 אלף ל"י ניתנו לעירייה לתיקונים. גבעתי-שמואל קיבלה הלוואה לתיקונים בסך 7,500 ל"י. עיריית חולון - 5,000 ל"י הלוואה לשיקום הבניינים הניזוקים, 5,000 ל"י הלוואה לתיקונים. בת-ים קיבלה 5,000 ל"י הלוואה לתיקונים. בני-ברק - 7,500 ל"י לאותה מטרה. כל ההלוואות הללו יניתנו בתנאים לא רגילים למשך 15 שנה ב-5%-4.5%. נוסף להלוואות אלו ייתכן שנוכל להקים גם משהו על חשבון תקציב השנה הבאה, עד כמה שהדבר יהיה דרוש כתוספת לתיקונים.

אשר לרואדי שהזכרתי במקירתי בישיבה הקודמת, אנו בודקים עכשיו את המצב. הוצאת כל האבנים שנסחפו תעלה 50 אלף ל"י. אבל אנו עושים מאמץ להוצאת הסיט מתחת לאבנים. ברור שגם בכך נצטרך להשתתף, לכל הפחות ב-10 מילפים ל"י.

שאר הכסף - ההפרש עד ל-200 אלף ל"י - ישאר סזרבה לכל צרה שלא תבוא.

הינו"ר ל. ריפתין:

בדרך-כלל אני חושב שאין צורך בהחלטה פורמלית מיוחדת של הוועדה. ולכן, מבלי לקבוע תקדים, אני מציע לקבל בעניין זה את ההחלטה הבאה:

1. בישיבת הכנסת מ-22.11.55 הציגו חברי הכנסת וילנסקה, יהודה וטגורי-כהן לדון בשאלת העזרה לנפגעי השטפונות ובאמצעים שיש לנקוט בהם לשם סביעת בזקים כמלה בעתיד. לפי הצעת שר הפנים החליטה הכנסת פה אחד להעביר את השאלה לוועדת הפנים.

הוועדה דנה בשאלה בישיבותיה מיום 6 ו-13 בדצמבר. שר הפנים מטר טקירה סקיפה על הפעולות הדחופות של המשרד, על העזרה המיידית שהוגשה לנפגעים, על התכנות לעתיד (בעיקר בשטח הבניה) לשם סביעת אסונות מסוג זה. הוועדה שמעה מתוך הערכה את הדו"ח והביעה, לפי הצעת השר, את הוקרתה לשר, סכבי-המש והאזרחים הרבים שבילו סטירות רבה בעזרה לנפגעים.

3. חברי הוועדה הביעו טענה להגדלת התקציב, והציעו הצעות שונות לתיקון המצב. השר הבטיח לבחון את ההצעות ולהביא באופן שוטף דו"ח נוסף לוועדה.

א. חביבי:

אם כן השר טען בישיבה הקודמת שאין הממשלה הזאת אחראית על מה שעשתה הממשלה הקודמת, בכל זאת יש לדעת להוסיף פסקה לפיה סביעה הוועדה את צערה על שעד עתה לא נקטה הממשלה באמצעים מספיקים בעניין זה, למרות כל האזהרות.

הצעה שניה - לא לפרט בשמות אלה שעזרו. כי אם לפרט - מדוע רק שוטרים ומכבי-אש?

א.ב.

ח. לנדמן:

יש לי תיקון להצעת היו"ר. אני מציע להוסיף פסקה בענין הטלת תפקיד וחובה על העיריות לספק בעניינים. אני מציע: "הוועדה פונה לשני הפנים להסיל על העיריות והסועצות המקומיות לגשת ללא דיחוי לתכנון ולביצוע העבודות הדרושות לשם פניעת שטפונות בשטחים שנפגעו, ועזרה לביזוקים".

תיקון שני: מבלי לפגוע במישהו אני מבקש לפחוק את הטלה "הערכה" מהסיכום. אנו עוסקים כאן בענין לגופו, ועלינו לצייין דברים מהותיים ואין עלינו לעסוק בהערכות.

ט. מרם:

אני עומד על כך שנוסיף את הטלה "הערכה", כי אנשים בכל-זאת עבדו ויש לציין זאת.

ס. חזני:

גם אני סבור שאפשר לשמור את הטלה "הערכה", כי הוועדה איננה יכולה

להעדין פעולה שעשתה הממשלה.

שר הפנים:

למטלה אין צורך לשמוע הערכה על כל פעולה. אבל אין זה הוגן לדעת לדבר על שוטרים שעמדו במים עד הרואר במשך כל הלילה, ולדרוש שלא להכניס את הטלה "הערכה". בכל סדינה מציינים טעמי גבורה, גם בצבא לפדות שזוהי חובתם של החיילים.

היו"ר:

1. לקבל את סעיף 1) בהצעת-הסיכום של היו"ר;

2. לקבל את הצעתו של חבר הכנסת לנדמן לפיו ילחץ משרד הפנים על העיריות.
3. לפחוק את הטלה "הערכה".

שר הפנים:

אשר להצעתו של חבר הכנסת הביבי בדבר הממשלה הקודמת - אי-אפשר לציין כאן דברים שנעשו או שלא נעשו ע"י ממשלה קודמת. לכל היותר אפשר להוסיף לכאן את האחרונים על הפעולות בממשלה הקודמת, ולשמוע דברי מהם.

א. חביבי:

אני מסכים להסיר את הצעתי, ולשמוע דו"ח מהעיריות על מה שנעשה בעבר.

ס. חזני:

אני מציע להוסיף גם את סינהל התכנון ולשמוע כיצד מתכננים את עכשיו.

היו"ר:

לקבל את הצעתו של חבר הכנסת הביבי לפיה תשמע הוועדה דו"ח מהעיריות על מה שעשו, וכן דו"ח על תכניותיו של סינהל התכנון.

הסיכום בענין השטפונות ינוסח כולקטן:

"לאחר שמיעת דין-וחשבון נוסף מפני שר הפנים י. גר-יהודה, קיבלה ועדת הפנים את ההחלטה הבאה בענין השטפונות:

1. בישיבת הכנסת סיום 22 בנובמבר הציעו חברי הכנסת א. וילנסקה, ח. יהודה וח. טגורי-כהן לדון בשאלת העזרה לנפגעי השטפונות ובאמצעים שיש לנקוט בהם לכניעת נזקים כאלה בעתיד. לפי הצעת שר הפנים החליטה הכנסת פה אחד להעביר את השאלה לוועדת הפנים.

2. הוועדה דנה בשאלה בישיבותיה מיום 6 ו-13 בנובמבר. הוועדה שמעה מפי שר הפנים סקירה מקיפה על המעולות הדחופות של המשרד, על הקצבת סך של 200 מילף לירות על-ידי הממשלה לצורך זה, על העזרה המיידית שהוגשה לנפגעים ועל תכניות לעתיד (בעיקר בשטח הבניה), לשם מניעת מסוכנות מסוג זה בעתיד. הוועדה שמעה את הדין-וחשבון והביעה לפי הצעת שר הפנים הוקרה לשוטרים, למכבי-אש, לאזרחים רבים ולמוסדות שונים אשר גילו מסירות רבה בעזרה לנפגעים.

3. חברי הוועדה הביעו את דעתם שיש צורך להגדיל את התקציב המיועד לצורך זה, והציעו הצעות שונות לתיקון המצב. שר הפנים הבטיח לבחון את ההצעות ולהביא כעבור פרק זמן ידוע דין-וחשבון נוסף לוועדה אשר תדון, ביחד עם נציגי העיריות הנוגעות בדבר, ביאלת בזקי השטפונות מיסודה.

4. הוועדה פונה לשר הפנים להטיל על העיריות והמועצות המקומיות לגשת ללא דיחוי לתכנון ולביצוע העבודות הדרושות לשם מניעת שטפונות בשטחים שנפגעו, ועזרה לניזוקים.

2. "גילויי מקשרי האזנה" ו-"שירותים מפלגתיים חשאיים" (הצעות לסה"י)

היורד ריפתין:

שתי ההצעות שהוצעו בכנסת - האחת ע"י חבר הכנסת וילנר והשניה ע"י חבר הכנסת רימלט - קשורות זו בזו, אבל אינן זהות, כי השניה מקיפה יותר. לי לא היה ברור את מי יש להזמין לדיון זה מטעם הממשלה. מאחר ששר המשטרה הוא שענה על ההצעות הללו בכנסת, ראיתי צורך להזמין, וגם מקומו מטלא כאן עתה שר טהר. כמו-כן ביקשתי להודיע למשרד ראש הממשלה שדיון כזה מתנהל בוועדה.

ס. וילנר:

חברי הכנסת מסייעת מק"י מתאכסנים בימי ישיבות הכנסת בירושלים בבית אחד סידיוניהם בשכונת טלביה. הדירה היא דירת-גג. על גגון הדירה יש דודים של מים בשביל הדירה. ביום 3.10.55 לא היו מים בדירה, ועלינו על הגג כדי לבדוק את הדודים, ובאחד הקירות ראינו חוט מתמשך. הדבר עורר חשד, והתחלנו ללכת בעקבות החוט. על-יד הגגון נכנס החוט לתוך הבטחן, והנקודה בה נסתים החוט הייתה מעל למנורת-החשמל במטבח. הורדנו את המנורה וראינו שם צנור שהחוט הדק נכנס לתוכו, ונצדו השני של הצנור תלוי טיקרופון קטן. הזמנו מוסחה לרדיו ולחשמל והוא אמר לנו שאין המכשיר יכול לפעול ללא סוללה. התחלנו להתחקות בצד השני, עד שהגענו לנקודה בתוך הקיר של הגגון בה מצאנו סגביר-קול עם שתי סוללות. אחר-כך ראינו שהחוטים מובילים לאנטנה שעל הגגון. לנו אין רדיו, ולכן לא העלינו בדעתנו שזוהי האנטנה. התברר שבתוך העמוד של האנטנה יש חריץ לכל אורך העץ. היה שם סבך-חוטים לשם הסוואה, כדי ליצור רושם שהם של רדיו. אחרי העץ הוביל החוט למטה, במקביל לחוטי-הטלפון, עד לכבל של רשת טלפונים הנמצא ברחוב. הסתעפות לניה מהאנטנה הובילה לצד השני של הגגון בו מצאנו את סגביר-הקול השני, ושם מצאנו גם את הנקודה השניה באחד החדרים. המכשירים כולם הם מתוצרת אמריקאנית.

החלטנו לא לפרסם את הדבר סיד, אלא להכות עד שאלה המטפלים בדבר ירגישו שמשחו התקלקל אם כי לא ידעו שמצאנו זאת. חכינו כשבוע, עד שהיתה צריכה להתכנס יוב הכנסת, ובאותו יום החלטנו לכנס את העתונאים. לא תפסנו אף אחד, אם כי גם כשנתפשו אנשים במקרה דומה שקרה לחבר הכנסת יערי בשעתו, לא הועיל הדבר, מכיוון שהמשטרה טיפלה בכך בצורה המשוכללת ביותר.

ט. וילנר:

אחרי מסיבת-העתונאים העלינו את הענין כהצעה לסדר-היום בכנסת, והדבר הועבר לוועדה.

וכאן אני רוצה להזהיר מפני הלן-רוח העלול להיווצר שלא נודע אם הדבר קרה לקוטוניסטים. במקרה כזה אפשר בכלל לא לתת להם חסינות. אבל דבר כזה יכול לקרות גם אצל לא-קוטוניסטים, כפי שקרה כבר אצל חבר הכנסת יערי.

מבחינת מהות הבעיה יש כאן כמה עניינים:

א) בילוש בדירה פרטית של אזרחים. לא ייתכן שכולם ידברו על עקרונות של דימוקרטיה ויזלזלו באחד העקרונות החשובים ביותר שלה - בילוש בדירה פרטית.

ב) זוהי דירה בה גרים חברי כנסת. אם מדברים על שחיתות המוסר הציבורי - הרי זוהי אחת הדוגמאות הבולטות ביותר לשחיתות כזו. גם בארצות אנטי-קוטוניסטיות יש אורח-חיים מקובל במשטר פרלמנטרי. זוהי הפרה של זכות אלמנטרית של חופש הפרט ושל חוק חסינות חברי הכנסת.

אמנם שר המשטרה שאל: מדוע לא פניתם למשטרה? לא עשינו זאת לא רק משום הערכתנו הפוליטית הכללית על הכלי הזה, אלא גם מתוך נטיון של חייבו הפרלמנטריים והציבוריים. ואני סודה שלא פנינו ולא נפנה למשטרה. אלמלא הנטיון של חבר הכנסת יערי אולי היינו חייבים לשקול קצת אחרת, אבל נטיון זה מחייב את כולנו. באותו מקרה חיפתה המשטרה על שני הבחורים שנתפשו ונתנו להם תעודות-זהות מזויפות. כל הענין סודר אז בצורה שלא עודדה את אסון הציבור במשטרה. המשטרה איננה מפוא מוסד שאליו אפשר להפנות את הבעיה.

משום כך אני מציע לדון בענין זה באופן עקרוני, וכמסקנה לגבות את המקרה ולתבוע מהמשטרה להפסיק דברים כאלה בעתיד, ולהודיע את המסקנות הללו מעל בימת הכנסת.

כן אני מציע שלדיון זה יוזמן נציג המשטרה, ואם הוועדה תמצא לנכון - היא תוכל לסייר במקום המקרה. עדיין לא הרצאנו את כל החוטים.

א. ריסלר:
יש דברים שאני יודע ושלא אוכל למסור אותם גם בפורום זה של הוועדה. אוכל למסור אותם רק ליור הוועדה, סגודל האחריות והחסינות של הידיעות שגדשותי.

עם כל הכבוד למשרד המשטרה, העלינו את הטענה שאין הוגם המפקח על השירותים הללו. כל אחד במדינה יודע שיש גוף ידוע העוסק בבילוש פנימי. הצעתי רחבה יותר מזו של חבר הכנסת וילנר. המוסד הזה שהזכרתי עוסק בבילוש אחר ספלגות, עסקני-ספלגות, חברי כנסת ושרים, אנשים שאין כל חשד שפעולותיהם עלולות להזיק למדינה, רק מתוך רצון מודיעין למטרה ספלגתית שהורה. והמוסדות המטפלים בכך אינם על חשבון תקציב הספלגה. זוהי אחת מן הפעולות של סגנון המדינה, סגנון מיוחד העוסק בענין זה, נוסף לתפקידיו האחרים. האנשים המתקבלים אליו עוברים בדיקה קפדנית, זמן לא רב לפני הבחירות הייתה ריאורגניזציה במשרד זה, גם מבחינת מהימנותם של האנשים מנקודת-ראות ספלגתית. לכל הדברים הללו יש מרכז בתל-אביב, ויש מרכז-האזנה במקום אחר בתל-אביב. האנשים העוסקים בכך משתמשים בתעודות שונות בביקוריהם. אני יודע שמות של אנשים שאוכל למסור אותם רק ליור הוועדה שטלפונים שלהם צבאיים למכשירי-האזנה, ולא תמיד אפשר להבחין בכך. אם הוועדה תרצה היא תוכל להזטין את חבר הכנסת סוזאייב ולשמוע מסנו פרטים, ביניהם על השיחה עם ראש המשטרה הקודם ועל חליפת-מכתבים בענין זה.

בשטח זה היה גם בילוש כלכלי שאין לו כל קשר לבטחון המדינה או למבריחי מט-הכנסה, בענין סודות מסחריים ותעשייתיים של גופים שונים וכדומה.

הייתי מציע מפוא שהוועדה תבחר שתוכה גוף יותר מצומצם אשר יוכל לדון בבירור פרטים נוספים. אני חוזר ואומר שיש מספר פרטים שאוכל למסור אותם אך ורק ליור הוועדה.

סר י. סהר:

לטעשה אין לי מה לומר. אנו לא קיבלנו שום תלונה, ולא חקרנו בענין. למשטרה אין סבגנון-בילוש, ואין לי מה לענות. אני יכול להביע חוות-דעת סכנית באיש סקצוע אם דברים יודעים שנאסרו בוועדה מתקבלים על הדעת או לא - אבל לענין עצמו אין לי מה לומר.

י. יערי:

חבר הכנסת וילנר מביע את רצונו שהוועדה תדון ומגבה ענין שאין לה כל בתונים עליו. הצהרתו של חבר הכנסת וילנר ש"לא פנינו ולא נפנה למשטרה" הורסת כל אפשרות של בירור הענין בוועדה.

מתוך השיחה כאן נתברר לי רק שיש מישהו הדואג לבטחון המדינה ובחור שכזה - תבוא עליו ברכה. כל הבעיה היא של המקרה הקונקרטי, אבל הוא איננו קיים בשבילי. אל לנו לדון כאן אם מותר למדינה לבלוש אחר בטחון המדינה או לא. כשתובא לפנינו עובדה שהבילוש הזה פגע בחריות דימוקרטיות במידה החורגת מתחום תנאי הבטחון - נדון בכך אז.

מאותה סיבה לא היה צריך חבר הכנסת רימלט לעשות כזה ענין סטטורי. כולנו יודעים שיש גוף כזה במדינה. אתה טוען שמוסד זה הוא שרות ספלגתי - על כך צריך לדון. תאסר לנו מה הם העניינים הספלגתיים וכיצד פועל הדבר מבחינה ספלגתית, וזאת אתה יכול לומר בסליחת הוועדה, לפני כל החברים.

אף-על-פי-כן אני מציע שנקים ועדת-משנה שבדוק את הנקודה הזו, כי כדאי לשמוע את פרטי ההאשמות. את הענין הקונקרטי של חבר הכנסת וילנר אני מציע להוריד מעל סדר-היום. כי מנין לי למשל שדוקא הסמסלה עשתה זאת ולא הצירות הטובייטית או חברי ספלגתו של חבר הכנסת וילנר? לדעתי חטא אזרחי עשיתם בכך שלא מסרתם את הענין למשטרה, כי אולי יש כאן אף ריגול לל אויבים?

א. רימלט:

ה"סטטוריות" שדיבר עליה חבר הכנסת יעריהו בקפת זלזול נובעת מרגש האחריות האישית שלי. אני רוצה רק להוסיף שחוסר זה עמד להתפרסם בעתון "הבוקר", כמה ימים לפני הבחירות. העתון ויתר על כך ועטף עצמו "מיסתורין" על-פי בקשה של אישיות מרכזית בטטשלת-ישראל.

ס. ארם:

בכוון שכל מדינה חייבת לשמור על בטחונה, אבל אנו עוסקים עכשיו בחבר כנסת שיש לו זכות חסינות. אשר לטענה שייתכן שהדבר לא היה ולא נברא, הרי טענה זו סבוכת. כי בשעתו חבר הכנסת יערי לא הכניס את סכסוך ההאזנה לחדרו בעצמו, ושם תפשו כמה בחורים. אשטתה של סק"י - שלא פנתה למשטרה. הצדה היא שאין לנו כתובת לאן לפנות.

אני חושב שמתפקידה של היו"ר לפנות למטשלה ולהזמין את בא-כוחה של המטשלה, האדם הטומסן לטפל בכך. עד שלא אשמע את המטשלה - אינני יכול לגנות איש. אם המטשלה לא תשלח איש - אז נדון בדבר, ואז תהיה לי הצעה.

אשר לדבריו של חבר הכנסת רימלט - אני רואה את הדבר הזה כחוסר ביותר, לא ששום שיש מי שעוסק בענייני הבטחון. מלא אני רוצה לדעת מי הוא הקובע מי כשר ומי לא? עלינו לברר בפירוט אם הדבר נובע למטלגה אחת או לא.

אני מציע אפוא לבחור בוועדה כצומצמת שתשפע את הטענות. אני רק מצטער שמצפוננו של חבר הכנסת רימלט נתעורר דוקא ימים אחדים לפני הבחירות.

ח. לנדאו:

אני עוסקים בבעיה לא חדשה. המצב הגיע עד כדי כך שאין אני מעיז לומר בטלפון שלי: הו"ר של המטלגה דברים לא פוטביים. הוא הדין בכתיבת סכתב. בכל מדינה יש שירות חשאי ויש ריגול-פנימי בגדי. אבל בכל מדינה יודעים מיהו המטובה על כך ולמי יש לפנות, ועל מי האחריות. ואילו אצלנו לא רק חברי כנסת - גם חברי המטשלה אינם יודעים.

ח. לדגמו:

עובדה היא שבארץ הזאת אין מתגלים סכסוכים, ועובדה היא שבארץ הזאת מתנהל ריגול. יש הוכחות שבארץ הזאת פועל ריגול בסכסוכים לא קטנים, אך שם הסקרופוניים אינם מתגלים. ברור שאין זה ענין למסטרה. ייתכן שהיא קשורה בענין בביצועיו השונים, אבל ברור שאין זה שטח פעולתה.

לדעתי אם עלינו לברר אחת ולתמיד את הבעיה פיסורה - אין זה ענין לוועדה הזאת. אולי לוועדת החוץ והבטחון. היא יכולה לדון על העקרונות של הבטחת חרות האזרח בסדינה, למען הביקורת הציבורית. אבל אם בכל זאת רוצים לעשות משהו בוועדה הזאת - יוכל הדבר להיעשות רק בפורום מצומצם יותר. גם אם יש מפלגה שמתגובנים בפניה - ובצדק - מאחר שהיא עומדת בגלוי מאחורי שונאי ישראל, בכל זאת אין זה ניסוק סטפיק להפקרות מוחלטת ביסוד החופש של האזרח ובטחונו.

בראה לי שלוועדה הזאת יש כתובת אחת ויחידה אליה היא יכולה לפנות: ראש הממשלה. אני מציע אפוא שנבחר בוועדה מצומצמת אשר תפנה לראש הממשלה ותדבר איתו ברורות ותחקה אחר הפרטים, ללא פרטים.

א. חביבי:

אנו מוכנים להוכיח שכל מה שסיפרנו כאן - אמת. אנו מוכנים להביא את הסכסוכים ולהראותם לוועדה.

המסטרה יכולה - אם תקבל הדרכה מצד ועדת הפנים - לחקור בענין. אשר למקרה הקונקרטי, כבר הזכיר חבר הכנסת וילנר שיש כאן שתי פגיעות: (א) הפרה של חוק חסינות הנרי הכנסת; (ב) יש דבר הנקרא "סוכסוכות", וגם עליה עברו. הסכסוכים הללו הונחו בבית פרטי.

יש טוענים שלקומוניסטים מותר לעשות זאת, אבל הרי כל שיקול כזה הוא יחסי. למשל, בתקופת הבחירות קראתי ב"דבר" שהציונים-הכלליים באזורי הממשל-הצבאי פעלו נגד "בטחון הסדינה". על חברי מפ"ם בממשלה הנוכחית הנאבקים על העלאת השכר טוענים שהם "עוזרי עבדל נאצר". ובכן, מי קובע זאת? אנו טוענים שאנו הנאמנים ביותר לסדינה, אתם טוענים שאתם הנאמנים. ומיהו הקובע? גם באכריקה הבינו עתה ששירות מק-קארתי אינן יכולות לפעול, שאם רוצים לשטור על הדמוקרטיה אי-אפשר להרוג אותה.

ועדה מצומצמת לא תעזור כאן. הנה. אני מציע שהוועדה הזאת תגבה את ההפרה הברורה על חוק חסינות הנרי הכנסת. אני מוכנים להצעה להזמין את ראש הממשלה או את סגל-סקרמו.

ש. הלל:

אני אחד מאלה החושבים שהענין הוא חסור ביותר, ואי-אפשר להורידו מעל סדר-יומם של הוועדה.

אני רואה חוסרה בכך שחבר הכנסת וילנר חזר ואמר שלא פנה ולא יפנה למסטרה. לדעתי זהו פשע פלילי. אדם התובע את זכויותיו, אינו יכול לרטוט כך את חובותיו האלמנטריות. ולהודיע על כל דבר מסוג זה היא חובה אלמנטרית. כי אי-הודעה על פשע דינה כפשע. האנשים הללו מונעים מהמסטרה את האפשרות לברר את הדברים, ובכך מחפים על הפשע. נאמנים עלי דבריו של חבר הכנסת וילנר שהוא חושב שהממשלה עשתה זאת. אבל מבחינה אובייקטיבית יכול להיות שאובייקטיבית עשו זאת, וחבר הכנסת וילנר מחפה על גילוי העובדות. ומותר לי להניח שהסבריו של חבר הכנסת וילנר אינם מלאים, שיש עוד פרטים שהעלים ושאינו רוצה שיודעו. למשל: מי יזם שהם יעברו לגור דוקא בדירה זו?

מאחר שהענין הועלה בצורה כזו, אין אנו יכולים להסתפק בהסרתו מסדר-היום, וגם לא כנזיפה למישהו. אני הייתי מציע שתיבדק האפשרות להטיל על המסטרה בשלב זה לחקור את הענין ולעשות אותו צעד של פרוצדורה שלא נעשה עד כה.

ש. פרלמטיין:

חבר הכנסת וילנר לא העלים שום פרט מהמסטרה, אם גם לא פנה אליה. בשאלת השאלה אם המסטרה יכולה להיכנס בעצמה לעובי הבעיה. לעצם שאלתו של חבר הכנסת הלל - אני מצטרף אליה, ומבקש שהמסטרה תפתח בחקירה ביזמתה היא על סמך פניה מצד ועדת הפנים.

ישיבת ועדת הפנים
13.12.55

ש. פרלשטיין:

אינני מתנגד להקמת ועדת טענה סמוכסת לפי הצעתו של חבר הכנסת ריטלט. אבל לפני-כן עלינו לדעת סיהו האחראי. אחרת אין תועלת בכל דיוניה של ועדת-הטענה.

מר י. טהר:

אשר לשאלה אם המסורה חייבת לפעול כשאינה סמוכסת - יש עבירות שבין אדם לסדינה אשר בהן חייבת הסדינה לפעול. ויש עבירות שבין אדם לחברו שאינן סמוכסת. סעורב בהן, שאז חייב הפרט לבוא ולהתלונן שפגעו בחופש-הפרט שלו או חדרו לרשות-היחיד שלו, ואחרת אין המסורה יכולה להתערב.

אשר למכסירי-האזנה - אינני בטוח אם ענין זה אינו דומה לטי שעומד מאחורי חלונך ושומע שיחות פרטיות שלך. שום עורך-דין לא יוכל להוכיח שבדבר זה אסור. אפשר לראות זאת כחדירה לרשות הפרט - אבל אז צריך להגיש את התלונה. מאחר שבניתיים הוסר המקרופון וטושטשו העובדות - לא נוכל לחקור ללא תלונה. מטעם הוועדה יכולה להיות פניה למסורה לאסוף עובדות, לא לחקור.

היור' י. ריפתיין:

מתקבל על הדעת שאנשים שהוטל עליהם לדאוג לבטחון הסדינה רצו להאזין לשיחותיו של חבר הכנסת סנה, אם כי יכולות להיות גם סברות אחרות. אך גם כאן צריך שיהיו נורמות ידועות. ברור שהידיעות שהדואגים לבטחון הסדינה רוצים להשיג יהיו מושלמות יותר אם ידעו הכל על כל האנשים. אבל דבר זה לא ייתכן בסדינה דיסקרטית. יש להדגיש את הנקודה הזאת בדעת-הקהל, שיש להרשות לחבר הכנסת לעשות את עבודתו ללא הטורדה ובלי שיאזינו לדבריו.

הצעתי היא שהוועדה תחזור לדון בענין זה בישיבתה הבאה. בינתיים אבוא בדברים עם ראש הממשלה. ייתכן שבגם ספנו אשמע תשובה "אינני יודע". בישיבה הבאה נחזור לקביעת הפרוצידורה בענין.

ס. וילנר:

אני מסכים להצעה בכללה, אבל לדבריו של חבר הכנסת הלל אני רוצה להזכיר עובדה נוספת בנוגע למפ"ם: אחרי שנתפשו שני הבחורים הזמין חבר הכנסת יערי את המסורה לתוך המשרד שבו הטמינו חברי מפ"ם קופסת סבון בדיוק במקום בו היה מקודם הטיקרופון. כשבאה המסורה הוצאה הקופסה על-ידה בחשאי - הם ידעו בדיוק טבין להוציא זאת. זה היה ה"טריק" של מפ"ם, והמסורה פעולם לא הכחישה זאת.

מר י. טהר:

המסורה פעולם לא קיבלה תלונה באותו מקרה על כך שנהגה שלא כשורה. אילו היתה מקבלת תלונה כזאת - היתה חוקרת בדבר.

י. שופמן:

מאחר שמפקח המסורה כבר נמצא כאן, רציתי להעלות שאלה נוספת על סדר-יומה של הוועדה: בעיית מתן הלוואות ע"י המסורה לעדי-תביעה.

היור' י. ריפתיין:

בענין זה אני מציע לחבר הכנסת עופמן להגיש לי את ההצעה בכתב ואז נדע אם להעמיד אותה על סדר-יומה של הוועדה או לא.

אשר להצעתו של חבר הכנסת לנדאו בענין האפליה מצד משרד הפנים כלפי עיריית תל-אביב - קיבלתי סכתב דומה גם מחבר הכנסת פרלשטיין. הייתי מבקש שהמציעים יסירו לי את פרטי הענין כדי האוכל לבוא בדברים עם שר הפנים.

(הישיבה נבעלה בשעה 11.30)